1847. N°. 20[illegible]

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is f 5 in de drie maanden.

WOENSDAG 20 OCTOBER.

De prijs der Advertentiën is, van één tot vijf regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De troonrede.

Op een enkel punt na is deze troonrede even onbeduidend als allen, die haar voorgingen. De toestand des lands is in hooge mate gelukkig en eene reeks van wetten worden opgenoemd, waaromtrent aan de Kamer ontwerpen zullen worden aangeboden. De koning is gezond; Nederland in goede verstandhouding met andere mogendheden; de rust in de Overzeesche bezittingen ongestoord; de zee- en landmagt vol ijver; de beoefening van kunsten en wetenschappen prijzenswaardig; in handel, scheepvaart en andere takken van nijverheid heerscht eene gewenschte bedrijvigheid; de oogst is gezegend; de biddag en de dankdag zijn plegtig gevierd; de staat van 's rijks geldmiddelen is gunstig. Inderdaad, het tafereel is schoon genoeg gekleurd en alle donkere tinten met opzet vermeden.

Het belangrijkste deel der troonrede is zeker dat, hetwelk men voor het laatst bewaard heeft; de vermelding, dat een voorstel tot herziening der grondwet in deze zitting aan de Staten-Generaal zal aangeboden worden. Als reden wordt opgegeven de onmogelijkheid, onder de bestaande bepalingen eene wet op het stem- en kiesregt tot stand te brengen. Men zal daarom van die bepalingen eene wijziging voorstellen en bij die gelegenheid ook van andere artikelen der grondwet.

Nu eerst zeggen de ministers overtuigd te zijn, dat de tegenwoordige grondwet verkeerdheden bevat, welker opheffing volstrekt noodzakelijk is om eene vaste regeling tot stand te kunnen brengen. Hoe [illegible] aan die overtuiging gekomen zijn? Door de verwerping der voorgestelde kieswetten? Maar hoe dan nu eerst? reeds vier vroegere ontwerpen hadden hun het gebrekkige der grondwet op dit punt kunnen aantoonen; welker bepalingen van dien aard waren, dat, hoezeer men zich ook wendde en draaide of van het eene uiterste in het andere verviel, die ontwerpen niet eens in openbare beraadslaging kwamen. Die viermalen herhaalde teleurstelling, was voor de ministers niet voldoende, om zich te overtuigen van de noodzakelijkheid eener herziening; daartoe moesten zij ten vijfden male schipbreuk lijden op dezelfde klip. Als slotsom van dit alles kan men dus zeggen, dat overtuiging bij onze ministers ontstaat, wanneer zij vijfmalen het hoofd stooten. De Kamer weet nu wat zij te doen heeft, wanneer hare overtuiging van die der ministers mogt verschillen; zij toone vijfmaal hare meening, en de overtuiging zal bij het bestuur ontstaan. Zij houde dit niet voor dwang, maar voor een middel om overtuiging te wekken. Ons ministerie valt wat onbegrijpelijk en daarom moet men wat dikwijls herhalen, waarvan men het overtuigen wil. Of zou de uitslag der laatste, vooral Amsterdamsche, verkiezingen vrees gewekt en daardoor oorzaak geworden zijn, dat men maatregelen tegen herhalingen van zulke voorvallen wil nemen?

Wat de bedoelde herziening zelve betreft, zou het voorbarig wezen daarvan op dit oogenblik iets te zeggen. Wij kennen onze ministers genoeg om te beseffen, dat men van hen noch iets volledigs noch iets wezenlijk liberaals wachten moet. In de troonrede werd daarom misschien met opzet gezegd, dat men, »de bepalingen der grondwet, welke tot »stem- en kiesregt betrekking hebben, »wil *verduidelijken*." Daaruit althans mag men opmaken, dat men het voornemen niet heeft in hare hoofdbeginselen verandering te brengen. "Misschien zal het laatste ontwerp van den heer VAN RANDWIJCK tot leiddraad van het herzieningswerk moeten strekken en dan zeker zal het gelukt zijn, ons weder eenige stappen achterwaards te brengen.

Hoe dit ook zij, het is de tijd niet meer, dat men tevreden kan zijn met *verduidelijking* van de bepalingen der grondwet op het stem- en kiesregt, noch met verandering van *eenige* andere bepalingen, welker wijziging noodig *kan* »worden geacht." De natie wil meer, zij wil, dat men haar niet langer als kind behandele, maar haar meerdere vrijheid late. Zij wil niet langer, dat wetteloosheid en willekeur zich in alles zullen vertoonen; maar zij wil eene meer krachtvolle regering, eene wezenlijke vertegenwoordiging; zij wil de constitutionele monarchie en niet langer een wangedrocht van half absoluten, half vertegenwoordigenden regeringsvorm. Zij wil aan elke staatsmagt in haren kring ruimte laten, maar zij wil waarborgen tegen misbruik. Daartoe verlangt zij eene herziening. Niet om ijdel magtsbetoon is het haar te doen; maar om, door de medewerking van allen, aan het staatsligchaam welvaart te verzekeren, niet die valsche, welke zich alleen in eenige deelen ten kosten der anderen doet gevoelen, maar zulk eene, welke zich overal heen verspreidt.

Ware het tegenwoordige ministerie in staat zulk eene herziening te geven; wij zouden alle vroegere feilen vergeten en dankbaar aannemen wat men ons schonk. Maar daartoe behoort een helder hoofd en een gevoel van kracht, hetwelk onze ministers niet hebben. Gewoon zich uit oogenblikkelijken nood door allerlei kunstgrepen te redden, kan men van hen niets verwachten. Zij zullen op nieuw transigeren en halve maatregelen nemen.

Het voorstel kan echter tot iets leiden, wanneer de Nederlandsche burgerij zich de zaak aantrekt. Zij doe van hare belangstelling blijken, niet enkel door societeits- of koffijhuis-praatjes, maar door openlijk voor hare regten op te treden. Het betreft hier geene wet van voorbijgaand, tijdelijk belang, geene, die alleen op enkele personen en omstandigheden ziet, maar het geldt hier de hoofdwet van den staat. Het hangt van de natie af te zorgen, dat de herziening van 1847 niet, gelijk die van 1840, in teleurstelling eindige. Dit echter moet het geval zijn, wanneer zij stil blijft zitten. En dat zij redenen in overvloed heeft eene volledige herziening in liberalen zin te eischen; daarvoor pleiten de misbruiken, welke onder en dikwijls door de tegenwoordige grondwet mogelijk geweest zijn; dit toont onze schuldenlast; dit toonen de daden van willekeur en dwingelandij, welke men zich jegens Nederlandsche ingezetenen in Nederlandsche koloniën kan veroorloven; dit wijzen de buitensporige begrooting, de zwakheid der vertegenwoordiging, de onzekere en ongeregelde toestand, waarin alles verkeert, voldoende aan. Wanneer het volk hieraan een einde wenscht te zien, het trede op voor zijne eerste en heiligste belangen, van het eene einde des lands tot aan het andere klinke het woord: *volledige en liberale herziening!* De volksstem, luide en algemeen geuit, zal op het Binnenhof te 's Gravenhage weergalmen en zelfs de zwakke en weifelende conservatief zal het gewigt dier stem beseffen. Zoo de natie zich hooren laat, kan het kleine proefje van herziening, hetwelk

men ons geven wil, van hoog gewigt worden. De ministers zelven hebben het gevoeld en daarom den Koning den wensch in den mond gelegd, »dat het »volk eendragtig mogt blijven en de ware »vrijheid zoeke in liefde van orde en »ontzag voor overheid en wet." Het Nederlandsche volk vervulle dien wensch, maar in anderen zin dan de ministers begeerden. Het vordere *eendragtig* eene hervorming onzer staatsinrigting; het vordere die in het belang der *orde*, welke tot dus verre slechts in schijn bestond; het vordere die, ten einde het uit volle overtuiging eerbied kunne hebben voor *overheid en wet*, daarin niet langer eene willekeurige instelling, maar het gevolg van eigen verstandig geleiden wil zie!

Of zoudt gij op nieuw door uwe onverschilligheid, Nederlanders, het gebrekkige willen bestendigen; niets tot behoud uwer rijke koloniën, tot verzekering uwer regten, tot vereenvoudiging van uw bestuur, tot bevordering uwer belangen in het werk willen stellen? zoudt ge op nieuw u aan zelfverwijt willen blootstellen, en u later willen doen toeroepen, dat ge, toen het nog dag was, geslapen hadt, en toen de toekomst in uwe handen was, deze aan het toeval hebt overgelaten? Het hangt van u op dit oogenblik af, het plan der ministers aan te vullen, eene volledige herziening tot stand te brengen. Zij zullen op uwen aandrang moeten wijken voor bekwamer en meer op de hoogte des tijds staande mannen, welke uwe behoeften kennen en vervullen zullen. En waarom zoudt gij aarselen? waarom zult ge nog langer zorgeloos de behartiging uwer belangen aan anderen overlaten? Gij vraagt immers geene gunsten, geene voorregten; gij smeekt geene *weldaden* af; maar gij eischt hechte waarborgen; gij eischt *regt*; en wee het volk dat voor zijne regten onverschillig is! Het heeft alle zelfstandigheid afgeschud en zich rijp betoond voor vernietiging. Mogt dit ons lot niet wezen!

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Rome, *8 oct.* Eene *broederlijke* militaire wandeling van de nationale garde en de troepen van het garnizoen heeft gisteren namiddag buiten de *Porte del Popolo* plaats gehad. Op het exercitie-veld aangekomen, heeft de militie eenige manoeuvres gemaakt; vervolgens zijn de geweeren bij elkander geplaatst en hebben zij elkander omhelsd onder het geroep van *leve de Italiaansche broederschap, leve Italië, leve Pius IX!* Zij zijn vervolgens Rome weder binnengetrokken, door eene ontelbare menigte volks gevolgd en door muzijk voorafgegaan, hetwelk de nationale hymne speelde.

Alle huizen op den Corso waren terstond geïllumineerd. Op het plein van Venetië, waar het hôtel der Oostenrijksche ambassade is, hebben de nationale garde en de troepen van het garnizoen dat hotel herhaaldelijk geroepen, met bijvoeging van: *leve de Italiaansche onafhankelijkheid! weg met den vreemdeling! leve het eerste kanonschot!*

— De *Nouvelliste de Marseille* van den 13den dezer spreekt op eene officiële wijze van de inlijving van het hertogdom Lucca bij Toscanen. Dien gebeurtenis, zegt het blad, moet, indien zij zich bevestigt, gelijk wij alle reden hebben om te gelooven, als eene zeer belangrijke gebeurtenis beschouwd worden, waarvan de gevolgen zeer gunstig zullen werken op de zaak der onafhankelijkheid van Italië.

Van eene andere zijde wordt dit feit volkomen bevestigd. De hertog van Lucca heeft afstand gedaan ten behoeve van den groothertog van Toscanen en zal eene jaarwedde van 1,200,000 francs ontvangen, tot dat hij het hertogdom Parma heeft. Ten einde geene belemmering van de zijde van Oostenrijk te ontmoeten, zijn de onderhandelingen in alle stilte gevoerd.

OOSTENRIJK.

Van den Donau, 19 oct. Uit eene goede bron verzekert men, dat de drie noordsche mogendheden, in vereeniging met Frankrijk, in de Zwitsersche aangelegenheden eene houding aannemen, waaruit derzelver besluit blijkt, om in het uiterste geval te interveniëren. Dit uiterste geval zou zijn, wanneer de hulp der genoemde mogendheden door het afzonderlijk verbond werd ingeroepen. Niet alleen zou dit geregtvaardigd worden door de acte van het Weener congres, maar de voldoening aan dat verzoek zou tevens, om dezelfde reden, eene pligt zijn.

N. R. C.

PRUISSEN.

Keulen, 15 oct. Een cholera-voorval heeft zich in een der gasthuizen van Weenen opgedaan. Aanstonds werden de noodige voorzorgs-maatregelen genomen.

ZWITSERLAND.

Genève, 13 oct. Men schrijft van hier het volgende aan het *Journal des Débats*:

De burgeroorlog is meer dan ooit nabij; een wonder alleen kan er Zwitserland tegen bewaren. En toch vertoonen zich aan de voorstanders van den vrede nog hier en daar lichtstralen van hoop, welke schitterender en zekerder zouden wezen, indien ieder een zijne vrienden kende en zijne belangen begreep.

Op de katholijken van Tessino kan men in het geheel niet rekenen; zullen die van St.-Gallen, die de helft der bevolking van het kanton uitmaken en die in den grooten raad zitten in bijna dezelfde evenredigheid, dit werkeloos aanzien? ik weet het niet; maar er zal, naar men verzekert, in den grooten raad eene meerderheid van verscheidene stemmen ten voordeele van den oorlog zijn. Het schijnt, daarentegen, dat de vraag omtrent den burgeroorlog aan de beslissing van Graauwbunderland zal overgelaten worden, en men houdt het voor zeker, dat de bewoners van dit kanton zich verstandiger en regtvaardiger zullen toonen dan de groote raad van St.-Gallen.

Den katholijken van Genève eindelijk begint het te vervelen onder de regering van het radicalismus, dat hun telkens te leur stelt en geenerlei haast maakt de beloften te vervullen, welke het hun gedaan heeft, toen het hunne hulp noodig had, om zich in de plaats van het oude bestuur te stellen.

Maar niet enkel de katholijken van Genève toonen ontevredenheid tegen het bestuur der heeren *Fazij* en *Rilliet-Constant*. Overal ziet men teekenen der ergste vijandschap daartegen. Toen op den 9den ll. twee bataillons van het contingent ter monstering opgeroepen waren, kwam slechts een gedeelte der manschappen op; er werden kreten gehoord van *weg met de Regering! weg met Fazij! weg met Rilliet!*

Men heeft aan de gendarmes bevolen de belhamels gevangen te nemen; vier zijn gearresteerd en in de gevangenis gebragt. Een groot aantal heeft verklaard niet te zullen gehoorzamen wanneer zij opgeroepen werden om tegen de ligue te strijden. Verscheidene personen, die tot de compagnie jagers te paard behooren, hebben openlijk hetzelfde verklaard.

DENEMARKEN.

Koppenhagen, 15 oct. De sterke vaart door den Sond (in de 9 maanden dezes jaars zijn 17,500 schepen dien doorgevaren) heeft zoo vele voordeelen opgeleverd, dat de regering daardoor geheel kan voorzien in de buitengewone uitgaven, waartoe de duurte der levensmiddelen haar heeft genoodzaakt.

ENGELAND.

Londen, 16 oct. De Nederlandsche gezant heeft gisteren aan het ministerie van buitenlandsche zaken gearbeid en is heden naar Rotterdam vertrokken.

— De wekelijksche staat der Engelsche bank, eindigende met den 9den dezer, levert het volgende resultaat op: het bedrag der in omloop zijnde bankbiljetten is £ 18,638,885, zijnde eene vermindering van £ 72,510, en het in voorraad zijnde goud bedraagt £ 8,408,750, hetwelk £ 156,557 minder is dan den vorigen staat.

— Van den 2den november zal eene geregelde gemeenschap door stoombooten tusschen Southampton en New-Orleans geopend worden. Men verwacht daarvan eene nieuwe ontwikkeling van den handel, te meer daar hiermede eene verbinding over land met de Stille Zuidzee zal worden in verband gebragt.

— De heer *Brooke*, rajah van Sarawak, heeft dingsdag een onderhoud met graaf *Grey* gehad, en vervolgens met lord *J. Russell.*

Verscheidene zendelingen zullen met den heer B. naar Borneo terugkeeren. De *Times* die voor eenige dagen de weinige vruchten van soortgelijke zendingen betoogde, meent echter, dat onder de leiding van zulk een man, die in staat is de meest menschlievende inzigten te bevatten, zulk eene onderneming kans van welslagen heeft.

— Het vertrek van koningin *Christina* uit Parijs geeft heden stof aan hetzelfde blad tot allervinnigste uitvallen over de staatkunde, die *Isabella* belet met ware onafhankelijkheid te regeren. Het zegt, dat generaal *Serrano* zijne vorstin verkocht heeft, en hij gelijk staat met een *Deutz* en *Maroto*. Koning don *Francisco* noemt de *Times* een pop-koning, die beneden het peil van onbeduidendheid is gevallen, maar die toch waarschijnlijk de noodlottige gevolgen van zijn huwelijk beseft. Hij, niet minder dan de koningin, schijnt te wenschen van hunne banden ontslagen te worden, en dit juist zou de koningin-moeder willen tegengaan.

»Iedereen weet", zegt het blad, »dat men de koningin weder wil dwingen, hare handen boeijen, en misschien wel haar van den troon stooten, om een Franschman op te plaatsen. Ieder Spanjaard verfoeit dit. Het blad meent, dat *Narvaez* in last heeft, om in het begin de zachte te spelen, doch dit neemt niet weg, dat hij gewigtiger bedoelingen in den zin moet hebben. En in spijt der tegenwoordige schijnbare rust, is alles te Madrid onzeker. Ofschoon (zoo eindigt de *Times*) een krachtig Fransch leger van 40,000 man thans aan de Pyreneën is zamengetrokken, en elk dorp aan de Spaansche grenzen vol gewapende benden is, zoo is dit niet het laatste werktuig, dat *Lodewijk-Philips* bezigen zal."

Brieven uit Parijs, in hetzelfde blad, bevestigen, dat de reis der koningin-moeder naar Madrid voornamelijk ten doel heeft, om de goede verstandhouding tusschen koningin *Isabella* en haar gemaal te herstellen.

— De *Britannia* heeft berigten uit New-York tot 30 september medegebragt. Het nieuws is echter van geenerlei belang.

— Gisteren hebben de ministers weder een langdurigen kabinets-raad (den derden in deze week) gehouden. Van het verhandelde is niets bekend. Intusschen verzekert men, dat de bewindslieden bedacht zijn op belangrijke voorstellen, inzonderheid betrekkelijk den staat van zaken in Ierland, die in de volgende Parlements-zitting ter tafel zouden gebragt worden.

— Een onzer geachtste diplomaten, sir *R. Gordon*, broeder van den graaf van *Aberdeen*, die nog onlangs gezant te Weenen was, is dezer dagen overleden.

— Dezer dagen is het verslag gedrukt van het committé uit het lagerhuis, dat benoemd was, om een onderzoek in te stellen naar de handelsbetrekkingen van Engeland en China. Het bedraagt ruim 100 folio-bladzijden. Het committé bejammert het, dat het zich genoodzaakt ziet te verklaren, dat de handel op China zich reeds geruimen tijd in een jammerlijken staat bevindt en dat de uitslag van Engelands tusschenkomst niet zoo voldoende is als men verwacht had. De moeijelijkheid ontstaat niet uit gebrek aan vraag naar Britsche voortbrengselen in China, noch uit de toenemende mededinging van andere natiën, maar alleen uit de moeijelijkheid om retouren te verkrijgen. In 1845 bedroegen de invoeren in China uit alle landen 26,390,784 dollars waarvan de Engelsche schepen 16,673682 dollars en in Amerikaansche schepen 2 909.669 dollars, zoodat alleen voor de overige natiën 807,433 dollars overblijven, waarbij nog te voegen zijn 23,000,000 dollars, zijnde de geraamde waarde van 38,000 kisten opium, alle voor Britsche en Amerikaansche rekening

[illegible]besteedt in Britsch Indië, zoodat het totaal der invoeren in China 43,390,184 dollars beloopt, tegen den koers van [illegible] bedragende £ 9,401,336. De uitvoeren van China naar alle landen gedurende hetzelfde jaar bedroegen 36,931,000 dollars (8,001,926), waarvan naar Engeland en Britsch Indië 26,697,391 dollars, en naar de Vereenigden Staten 8,261,702 dollars, zoodat voor de uitvoeren naar alle andere streken niet meer dan 1,972,875 dollars overblijven. De opgaven over het jaar 1847 zijn nog niet volledig bekend; maar, voor zoover men kan nagaan, leveren zij dezelfde uitkomsten. China trekt uit Engeland aanzienlijke hoeveelheden manufacturen; uit de Vereenigde Staten, echter slechts ten bedrage van £. 170,000; en voorts een hoog bedrag aan opium en katoen uit Britsch Indië. De invoeren, ten bedrage van 9,500,000 dollars, worden, op kleine uitzonderingen na, in thee, zijde en zilver betaald. De betaling van opium, die eene spoedige afdoening vordert ter zake van de slinksche natuur harer omzettingen en van de onmatige begeerte daarnaar, absorbeert het zilver, tot groot ongerief van den Chineschen handel, en thee en zijde moeten dus het overige betalen. Daarvan zijn Engeland en de Vereenigde Staten nagenoeg de eenige nemers, en op die wijze worden de voordeelen, welke zouden kunnen voortvloeijen uit de handelsbetrekkingen met een beschaafd land, dat circa 300 millioen inwoners telt, beperkt tot het bedrag, dat die twee landen kunnen of willen gebruiken van die beide producten van den Chineschen bodem. De handel zal zich ongetwijfeld vroeger of later in verhouding stellen tot de strenge lessen van verlies en teleurstelling, welke de drie laatste jaren gegeven hebben; maar indien men niet eene vermeerderde consumtie kan verwekken dier producten, met welke China alleen kan betalen, dan zal die regeling alleen kunnen plaats vinden ten koste van zeer verminderde uitvoeren en van beperkte gebruikmaking van iederen daartoe in betrekking staanden tak van industrie. Het committé stelt aan het Lagerhuis eene spoedige aanzienlijke vermindering voor van het regt op de thee, als zijnde slechts een tijdelijk verlies van inkomsten, maar een noodwendig vereischte voor de uitbreiding en den bloei van den handel.

— Heden morgen is de *Brittannia* te Liverpool aangekomen, brengende tijdingen mede van New-York van den 30sten augustus, van Boston van den 1sten en van Halifax tot den 3den october. Er zijn generaal *Scott* versterkingen gezonden over Vera-Cruz, en men heeft gezorgd den weg van deze plaats naar de hoofdstad vrij te houden, waartoe men scherpschutters van Texas bezigt. Generaal *Paredes* staat thans aan het hoofd van eene vrij aanzienlijke magt, waarmede hij tegen *Santa-Anna* optrok, zoodat men algemeen gelooft, dat deze daardoor juist met generaal *Scott* den vrede zal sluiten, in weerwil dat hij nog over een leger van 30,000 man het bevel voert. Santa Fé is bijna geheel door de Amerikaansche troepen ontruimd, daar hun diensttijd verstreken is. Te Vera-Cruz liepen geruchten, dat *Paredes Santa-Anna* had gevangen genomen. (*N. R. C.*)

FRANKRIJK.

Parijs, *16 oct.* Het *Journal des Débats* meldt, omtrent de verandering van het Sardinische ministerie en de aanhechting van Lucca aan Toscane, waarvan wij in ons nommer van gisteren met een enkel woord spraken, het volgende: Wij hebben heden verscheidene belangrijke tijdingen uit Italië ontvangen. De hertog *van Lucca*, die reeds, gelijk men weet, zijn hertogdom verlaten had, heeft er geheel afstand van gedaan ten behoeve van den groot-hertog *van Toscane*. De president van den raad van het regentschap, de markies *Mazzarola*, heeft zelf openlijk deze gebeurtenis bekend gemaakt, welke te Lucca tot een *Te Deum* heeft aanleiding gegeven.

De graaf *le Gherardesca*, opperhofmaarschalk van den groot-hertog *van Toscane*, zou zich den 10den october naar Lucca begeven, om het hertogdom voor zijnen vorst in bezit te nemen. Ten einde aan die plegtigheid meer luister bij te zetten, zou hij door eenige troepen vergezeld worden.

Wij ontvangen ook berigten uit Turijn. Het Sardinische ministerie heeft eene belangrijke verandering ondergaan. De generaal *de Villamarina*, minister van oorlog, en de graaf *de la Marguerite*, minister van buitenlandsche zaken, verlaten te gelijkertijd het kabinet.

Deze twee ministers vertegenwoordigden zeer strijdige beginselen en de afscheiding van den heer *de Villamarina*, die aan het hoofd der gematigde liberale partij stond en wiens edel en rond karakter door ieder op prijs wordt gesteld, heeft algemeen leedwezen gewekt.

Het schijnt, dat de onrust, welke op 30 september heeft plaats gehad, de oorzaak dezer aftreding is. Indien dit waarheid wezen mogt, zouden de liberalen van Piémont allezins reden hebben, zich te beklagen over eene demonstratie, welke hun van hunnen voornaamsten steun bij de regering beroofde.

Ter vervanging van den heer *de la Marguerite* heeft koning *Karel-Albert* den heer *de San Marsan* thans gevolmagtigd minister te Napels, benoemd en de generaal graaf *de Broglie* is *ad interim* met de portefeuille van oorlog belast. Deze laatste, die, zoo men zegt, tot het geslacht van dien naam behoort, hetwelk aan Frankrijk zoo uitstekende krijgslieden en staatsmannen heeft geschonken, geniet in zijn land zeer hooge achting.

— Het hof van cassatie heeft in zijne zitting van heden de voorziening in cassatie van *Vincent d'Ecquevilley* tegen het arrest van het hof van assises van de Seine, waarbij hij tot tienjarige tuchthuisstraf wegens het afleggen van valsch getuigenis in regten veroordeeld was, verworpen.

— Het *Journal des Débats* verhaalt, dat te Alexandrië een detachement Fransche ingenieurs is aangekomen, om de laatste opmetingen te doen, betreffende het zooveel besproken kanaal door de langente van Suez, en neemt die gelegenheid te baat om te doen opmerken, dat de uitvoering van dit grootsch ontwerp telkens heeft schipbreuk geleden op de afgunst der groote mogendheden, die elk voor zich de voordeelen daarvan wenschten te genieten. *Mehemed-Ali* heeft, evenwel, met dit doel eene vereeniging van ingenieurs en bankiers tot stand gebragt, welke, in gelijke verhouding, drie groote mogendheden vertegenwoordigen, te weten, Oostenrijk, Engeland en Frankrijk, die bij de onderneming het hoogste belang hebben. Oostenrijk wordt hierbij vertegenwoordigd door den beroemden ingenieur *Negrelli*, Engeland door den niet minder beroemden *Stephenson*, den maker der eerste locomotief op den spoorweg tusschen Liverpool en Manchester, en Frankrijk door den heer *P. Talabot*. De voorloopige werkzaamheden dier compagnie zijn reeds zeer belangrijk en hebben het uitzigt geopend op eene mogelijke uitvoering.

Parijs, *16 oct.* De *Constitutionnel* erkent, dat de staat der inkomsten van Frankrijk beter is, dan men denzelven verwachtte. Het staatsvermogen, zegt dat blad, heeft bij ons niet geleden, zoo als in Engeland. De inkomsten van het jongste vierendeel jaars hebben in Frankrijk eene vermeerdering van meer dan 3 millioen franken ondergaan, terwijl zij in Engeland meer dan 25 millioen verminderd zijn. De handel en nijverheid hebben hier geene misslagen begaan gelijk bij onze naburen.

Van de Zwitsersche grenzen, *[illegible] oct.* Zoo even ontvangt men het berigt uit St. Gallen, dat in den grooten raad van dit kanton de liberale partij, na langdurige debatten over de instructie voor den landdag, met 77 tegen 73 stemmen de overwinning heeft behaald, zoodat ook St. Gallen op dien landdag zal stemmen voor te nemen dwangmaatregelen, indien het besluit, betreffende het afzonderlijk verbond, zonder gevolg bleef. Een soortgelijk besluit heeft ook de groote raad van Chur genomen, maar er bijgevoegd, dat het kanton Chur niet wilde instemmen met eene verandering van het bondgenootschap, waardoor de souvereiniteit van elk kanton opgeheven werd. Alzoo is nu de verwachting vervuld, dat de meerderheid van 12 ½ stemmen op den landdag, welke de opheffing van het afzonderlijk verbond besloten heeft, ook eerlang, welligt nog voor het einde dezer maand, voor de uitvoering van dit besluit zal stemmen. Ook onder de kantons van het afzonderlijk verbond heeft zich een blijk van tweedragt opgedaan, daar de landraad van Zug den 13den het voorstel heeft aangenomen, om het afzonderlijk verbond op te heffen onder voorwaarde, dat de landdag de kwestie der jezuïten zal laten rusten, waarborgen aan de katholijken verschaft, enz.

In de Fransche dorpen, in de nabijheid van de Zwitsersche grenzen heeft men bevel ontvangen zich gereed te houden voor inkwartiering. In de Oostenrijksche grensdistricten beginnen reeds versterkingen van troepen aan te komen.

SPANJE.

Madrid, *11 oct.* Eene koninklijke ordonnantie van gisteren, gecontrasigneerd door den minister van justitie, den heer *Arrazola*, stelt in de [illegible] eenen bijzonderen fiscaal voor de drukpers aan, die uitsluitend belast zal wezen met de vervolgingen tegen de periodieke drukpers. Hij zal een jaargeld van 25,000 franken genieten. Deze maatregel moet, volgens de inleiding der ordonnantie, dienen om aan de langzaamheid der justitie vooral in dit belangrijk punt te gemoet te komen. Welk een voorbeeld voor Nederland!

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, *18 oct.* Men verneemt, dat het onderzoek der drie daarbij betrokken ministeriën wegens de concessie van den Noord-Hollandschen spoorweg, thans is afgeloopen en gunstig is uitgevallen, zoo dat men thans eerstdaags de koninklijke sanctie daarop te gemoet ziet.

STATEN-GENERAAL.

Opening van de gewone vergadering van 1847—1848.

Vereenigde zitting der beide Kamers van Maandag 18 october 1847.

Nadat de leden zich achtervolgens in de vergaderzaal van de Tweede Kamer hebben vereenigd, wordt tegen half een ure de vergadering door den heer jhr. *H. R. Trip* geopend, die door den heer griffier der Eerste Kamer een besluit van Z. M. den koning, dezer dagen genomen, doet voorlezen, waarbij hij, jhr. *H. R. Trip*, benoemd wordt tot voorzitter der Eerste Kamer, gedurende de aanstaande zitting van de Staten-Generaal.

De voorzitter alzoo, in overeenkomst met artikel 105 der grondwet, met het beleid der vergadering in de tegenwoordige vereenigde zitting belast zijnde, benoemt eene commissie van 18 leden der beide Kamers, om Z. M. den koning, bij hoogstdeszelfs aankomst aan het paleis der Staten-Generaal, te ontvangen en in- en uitgeleide te doen.

Ten een ure vervoegen zich hunne excellentiën de ministers, alsmede de heeren leden van den raad van state, in de vergaderzaal.

Na een kort tijdsverloop wordt de nadering van Z. M. den koning aangekondigd, die zich met HH. KK. HH. den prins *van Oranje*, prins *Hendrik* en prins *Frederik der Nederlanden*, op de wijze in het programma omschreven, naar het gebouw der Staten-Generaal begeven heeft. De koning, ter vergaderzaal binnengeleid, plaatst zich op den troon, en houdt de navolgende openingsrede:

EDEL MOGENDE HEEREN!

Met dankbaarheid aan het Opperwezen, erken ik het groot voorregt, dat mij geschonken wordt, van mij, in herstelde gezondheid, te midden van Uw Edel Mogenden te kunnen begeven, ten einde deze zitting te openen.

Gedurende den afgeloopen tijdkring, hebben zich geene buitengewone omstandigheden, in den algemeenen toestand des vaderlands voorgedaan.

Nederland verkeert bij voortduring in goede verstandhouding met de andere mogendheden.

De rust in de Overzeesche bezittingen is ongestoord gebleven.

In Oostindië hebben de maatregelen tot het invoeren van eene nieuwe wetgeving, zooveel doenlijk overeenstemmende met die van het moederland, een begin genomen. De aldaar afgekondigde wetboeken zullen aan Uw Edel Mogenden worden medegedeeld.

Ook voor de west-indische koloniën zijn nieuwe wettelijke verordeningen in bewerking.

In Suriname wordt het bankpapier van lieverlede door zilveren munt vervangen.

De zee- en landmagt verrigten de gevorderde diensten met loffelijken ijver, en geven bij voortduring redenen van tevredenheid.

Het algemeen en herhaald betoond verlangen naar eene uitbreiding van het corps marechaussée, heeft mij aanleiding gegeven, om dit onderwerp in bepaalde overweging te doen nemen.

Ik heb den last verstrekt om te doen nagaan, op welke wijze aan dat verlangen, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk, of opvolgend zal kunnen worden voldaan, en ik zal niet nalaten de medewerking van Uw Edel Mogenden hieromtrent in te roepen, zoodra dit mij blijken zal noodig te wezen.

De zedelijke belangen des volks trekken gestadig mijne opmerkzaamheid tot zich. Het verheugt mij, van den staat van het onderwijs, en de beoefening van wetenschappen en kunsten, bij vernieuwing, gunstig te kunnen gewagen.

In handel, scheepvaart en verdere takken van nijverheid, heerscht over eene meerdere, [illegible]

mindere, doch over het algemeen eene gewenschte bedrijvigheid.

De gezegende oogst van de meeste gewassen wekt de hoop op, dat de ingezetenen bewaard zullen worden voor die rampen, welke het gevolg zijn van de schaarschte en duurte der levensmiddelen; rampen, welke in het afgeloopen jaar aanmerkelijk gelenigd zijn door de onbekrompene liefdadigheid, zoo eigen aan den Nederlander.

Aan mijne roepstem, tot viering van eenen plegtigen biddag, en van eenen dankdag, is alom in den lande met godsdienstigen ijver beantwoord.

In weerwil van hooge waterstanden en zeevloeden hadden wij, dank zij der Voorzienigheid, geene onheilen en schaden te lijden.

De staat van 's rijks geldmiddelen is gunstig. Uw Edel Mogenden kennen dien volledig uit zeer onlangs gedane mededeelingen. De openingen, welke Uw Edel Mogenden in de tegenwoordige zitting kunnen te gemoet zien, zullen strekken om de overtuiging van dien goeden toestand te bevestigen.

Er bestaat gegrond vooruitzigt, dat nog in den loop dezer zitting, aan Uw Edel Mogenden het voorstel tot eenige schuldvermindering zal kunnen gedaan worden.

De geheele regeling van het muntwezen zal nader aan Uw Edel Mogenden worden voorgedragen, en hierdoor deszelfs reeds ver gevorderd herstel uit een diep vervallen toestand kunnen worden voltooid.

Eene voor te dragen wet omtrent het regt van waarborg van de gouden en zilveren werken, zal de deswege bestaande bezwaren kunnen wegnemen.

De algemeene wet omtrent de in- en uitgaande regten, zal naar het zich laat aanzien nog in deze zitting kunnen ingebragt worden.

Ik stel mij overigens voor aan Uw Edel Mogenden andermaal voor te leggen het bereids vroeger aangeboden, doch onafgedaan gebleven ontwerp van wet betreffende de ondersteuning van behoeftigen.

Ernstig ben ik bedacht op maatregelen om tot stand te brengen eenige werken van openbaar nut, in verschillende oorden des rijks. Dit zou de gelegenheid doen geboren worden, om aan vele handen werk te verschaffen, en tevens nieuwe bronnen van bestaan te openen.

Nog meer andere wetsontwerpen zullen de aandacht van Uw Edel Mog. vereischen; onder anderen, tot wijziging van eenige bepalingen betrekkelijk de uitoefening van de onderscheidene vakken der geneeskunde; voorts, omtrent de politie en het gebruik der groote en andere kunstwegen, alsmede omtrent de politie en veiligheid der spoorwegen, en tot wijziging, inzonderheid in het belang van landbouw en nijverheid, van de verordeningen nopens den opbouw onzer vestingen.

De onderscheidene wetsontwerpen, uitmakende het tweede en derde boek van het Wetboek van Strafregt, zullen in deze zitting op nieuw kunnen behandeld worden.

Na den uitslag, welken de beraadslagingen omtrent de wetten over het stem- en kiesregt in de jongste zitting hebben gehad, heb ik rijpelijk overdacht, welk gevolg thans aan artikel 6 der grondwet zou te geven zijn? Het is mij voorgekomen, dat het een vergeefsche arbeid zou zijn, op nieuw te beproeven om de verschillende gevoelens tot eene gewenschte overeenstemming omtrent dit punt te brengen, en zoo ben ik tot de overtuiging geleid, dat er eene onbetwistbare noodzakelijkheid bestaat, om de bepalingen der grondwet, welke tot het stem- en kiesregt betrekking hebben, te verduidelijken.

In eene vroegere rede heb ik gezegd, dat ik niet zou aarzelen, om, zoodra de overtuiging der noodzakelijkheid van het wijzigen der grondwet bij mij was gevestigd, daarvan door een voorstel aan Uw Edel Mogenden te doen blijken. In verband met die verklaring, en bij het besef, dat het welzijn van den staat medebrengt, om bij diezelfde gelegenheid ook eenige andere bepalingen der grondwet, welker wijziging noodig kan worden geacht, te veranderen, is het mijn voornemen hiertoe in den loop dezer zitting aan Uw Edel Mogenden de vereischte voorstellen te doen.

Die voorstellen zullen het bewijs met zich brengen, dat ik geene veranderingen schroom, welke geacht kunnen worden tot werkelijke door de ondervinding aangewezen verbeteringen in het staatsbestuur te zullen leiden. Ik zal ze aanbieden met dat vertrouwen, hetwelk mij het bewustzijn schenkt van niets te beoogen, dan hetgeen het waarachtig heil van Nederland kan bevorderen, en ik voed de hoop, dat Uw Edel Mogenden mijne pogingen voor het algemeene best zullen ondersteunen, en door een bedaard en welberaden overleg tot een goed einde helpen brengen.

Meer dan immer zullen wij daarbij behoefte gevoelen aan den zegen des Almagtigen. Hij verlichtte ons door Zijne wijsheid en bestuur de harten des volks, dat het eendragtig blijve, en, gelijk het dit tot hiertoe deed, de ware vrijheid zoeke in liefde voor orde, en in ontzag voor overheid en wet.

Ik verklaar hiermede de zitting der Staten-Generaal geopend."

Na het houden van deze aanspraak, verliet de koning op de gewone wijze de zaal, en keerde, even als bij het komen, onder levendig gejuich der talrijk zamengevloeide menigte, naar hoogstdeszelfs paleis terug. Het getal personen, dat zich uit deze stad en van elders in deze residentie begeven, om getuige te zijn van de plegtigheid van den dag, was zeer aanzienlijk.

Leeuwarden, 16 oct. Heeren gedeputeerde staten dezer provincie hebben, in den loop dezer week, en corps, vergezeld van de ambtenaren van den waterstaat, een togtje naar het Ameland gedaan, ten einde het thans voltooide nieuwe werk der afsluiting van den stroom de Balg tot verhindering van de steeds-toenemende afneming des eilands aan de zuidzijde, in oogenschouw te nemen. Jammer dat de heer staatsraad gouverneur, die voor de bevordering en tot stand brenging van dit werk, zich zoo vele moeite heeft gegeven, wegens zijn nog zwakken gezondheidstoestand, het genoegen niet mogt smaken, deze opneming mede te doen. (*N. R. C.*)

§ *Wageningen*, 15 oct. »Heden, werd op eene luisterrijke wijze, het veertig jarig bestaan van het op den 13den october 1807, ter dezer stede opgerigte departement der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, in de hervormde kerk, gevierd. Een der oprigters van hetzelve de heer mr. *H. B. van Daalen*, voorzittend bestuurder, hield bij deze gelegenheid, ten aanhoore van de binnen deze stad bestaande collegiën zoo van bestuur als van weldadigheid en van eene groote menigte toehoorders van hier en elders, eene toepasselijke feestrede, ten onderwerp hebbende: »Een blik op het verledene en een oog op het toekomende." Bij deze gelegenheid hebben de leerlingen van de, in het voorjaar door het departement alhier opgerigte zangscholen, voor kinderen van minvermogende ouders, en voor volwassenen van beider kunne, ter verbetering van het kerkgezang, onder de leiding van den verdienstelijken muzijkonderwijzer en organist den heer *G. H. Kalshoven*, de eerste proeven van hunne vorderingen, aan den dag gelegd door het zingen van eenige door den dichter dr. *J. P. Heije* te Amsterdam, vervaardigde dichtstukjes. Na afloop van deze plegtigheid werd, in eene vergadering van het departement, door den bestuurder den heer *E. J. Haspels*, namens de leden van het departement, met eene toepasselijke aanspraak aan bovengemelden oprigter en redenaar, en aan den mede-oprigter den heer *W. Merkes* een gepast aandenken aan deze feestviering aangeboden, welke aanspraak, kort en gepast door den heer mr. *H. B. van Daalen* is beantwoord, zijnde dit feest des avonds, met het houden van een collation, alwaar ware vriendschap en belangstelling in het voortdurend welzijn van dit departement voorzaten, besloten."

Arnhem, 19 oct. Als eene buitengewone vruchtbaarheid is te vermelden, dat door *Martinus Keukens*, mr. smid te Groesbeek, eenige aardappelen zijn gepoot, in gewonen grond en op ruim één voet van elkander, welke, boven den grond zijnde, van tijd tot tijd zijn aangeaard, en welke aardappelen dezer dagen zijn uitgedaan, hebbende men bevonden, dat al die planten niet alleen buitengewoon groote aardappelen hebben opgeleverd, maar dat zelfs aan ééne plant 52 meer dan volwassene aardappelen aanwezig zijn bevonden, en men van vier uitgepoote aardappelen $\frac{1}{4}$ van een mud heeft ingeoogst.

Jongste nieuwstijdingen.

Arnhem, 19 october.

Iedere Engelsche post brengt de tijding van nieuwe faillissementen mede. De gelden der bank verminderen dagelijks, maar volgens de *Times* zijn er 1,100000 pond sterling ingebragt voor de laatste storting der leening en gedane voorschotten.

De terugstoot dezer omstandigheden doet zich in Frankrijk nog maar zeer weinig gevoelen. De Fransche 3 pCts. blijven zich op 75 franken houden. En ten bewijze dat het geld niet schaarsch is, heeft de wedijver der aannemers tot oprigting van het Parijsche stationsgebouw voor den spoorweg op Straatsburg nog zes millioen franken als waarborgsprijs doen deponeren.

— De bankier *Rothschild* heeft in zijne bureaux eene inschrijving voor de Fransche leening geopend.

— Men vertelde elkander zondag te Parijs, dat de koning en koningin van Spanje met elkander verzoend zijn.

— Berigten uit Napels spreken van inwilligingen, welke door de regering aan het volk zouden gedaan zijn.

— In Zwitserland is de rust nog niet verstoord, maar met groote spanning wordt de beslissing van den grooten raad van St.-Gallen en van Graauwbunderland te gemoet te zien. De kleine raad van St-Gallen heeft besloten nog eene poging tot minnelijke schikking te beproeven, en, wanneer dit niet helpt, de wapenen aan te grijpen. Men spreekt meer en meer van de vijandige gezindheid van Oostenrijk tegen de radicale kantons van Zwitserland.

— De dagbladen der oppositie in Griekenland vallen het ministerie met heftigheid aan. Te Constantinopel had men alle hoop op spoedige schikking met Griekenland nog niet opgegeven. Voorstellen daartoe zouden door den heer *Glaroki*, opvolger *ad interim* van *Coletti*, gedaan zijn.

Advertentiën.

Op den 18den October 1847, overleed te Arnhem in den ouderdom van $6\frac{1}{2}$ jaar *J. D. GODEFROY*, derde zoon van *A. J. N. GODEFROY* en *C. M. JUTA*.

Aanbesteding.

Op Zaturdag den 30sten October 1847, zal aan *Steeg*, ten huize van den Kastelein *R. SMIN*[K], ten overstaan van den te *Arnhem* residerenden [No]taris Mr. *H. W. TAAIJ*, worden aanbesteed:

Het uitvoeren van eenig RIJS *en* A[AR]DEWERK *in den Havikkewaard, wa*[arvan] *van de bestekken ter lezing zullen ligg*[en] te *Arnhem*, bij de Wed. *MAIJEN*, in de *H*[ar]*monie*; te *Pannerden*, bij *G. PETERS*, tegen[over] het Veer; te *Steeg*, bij *R. SMINK*, aan [den] *Engel*.

Aanwijzing is te bekomen des voormidd[ags] vóór de Besteding ten 10 ure op het terrein.

Wordt TE KOOP aangeboden, [een] MOLEN (nieuw models). Zeer gesch[ikt] tot het malen van *Specerijen*, *Dr*[oge]*rijen* en *Cacau*, met *twee* KANTSTEENEN, w[elke] zeer gemakkelijk door één man in werking geb[ragt] kan worden.

Te bevragen bij den Heer *W. LUCASSE*[N] te *Lent*, bij *Nijmegen*.

TE HUUR

Met 1o. November e. k.

1o. Eene BENEDENWONING met OPEN PLAAT[S] twee VERTREKKEN, SECREET en ruime WE[I]PLAATS of DEEL, dus ook zeer geschikt voor den die eene Melkerij drijven van 6 à 8 Koeijen.

2o. Eene boven het genoemde perceel gelegen W[O]NING met VRIJEN OPGANG, twee vóór en [een] ACHTERKAMER en KEUKEN, allen op één p[or]taal uitkomende; verder SECREET en doorloopen[de] ZOLDER.

Een en ander te bevragen bij den Heer *A. FABRICIUS*, Tabakskooper in de Ri[jn]straat, over de Kortestraat, te *Arnhem*.

APPELEN-GELEI.

Dit in *Duitschland*, onder den naam van *Apf[el]kraut*, zoo zeer gezocht Artikel, is te *Arnhem* [te] bekomen bij

D'ARNAUD GERKENS,
in de Broerestraat.

** Erkentelijk voor den bijval, die de hieronder aangekondigde onderneming reeds voor de uitgave des werks bij Heeren Boekhandelaren in *Nederland* gevonden heeft, waardoor de ondergeteekende reeds dadelijk bij de uitgave van hetzelve ruim *zes* duizend Exemplaren aan den handel had af te everen, zoo is het hem thans een genoegen het publiek te kunnen berigten, dat bij alle Boekhandelaren in ruimen getalle voorhanden is:

GROOT NEDERLANDSCH PRENTENBOEK,

MET ZEVEN HONDERD HOUTGRAVUREN, EN BIJSCHRIFT VAN DE HEEREN W. J. VAN ZEGGELEN EN A. ISING.

Bevattende dertig vellen druks.

Prijs f 1.25.

De Uitgever van dit Prentenboek, sedert eenige jaren in het bezit van eenige duizende houtgravuren, waarvan vele nog nimmer gebruikt werden, is op het denkbeeld gekomen, daarvan eene verzameling met bijgevoegden tekst te doen drukken, en op die wijze een Prentenboek voor kinderen daar te stellen, hetwelk

door het buitengewoon groot getal platen, door een buitengewoon goedkoopen prijs, door de buitengewone inrigting en zamenstelling,

zóó uitlokkend is voor Nederlandsche huisgezinnen, dat het alom met gretigheid zal ontvangen worden en ALLE OUDERS van den beschaafden stand, ook ONDERWIJZERS die gewoon zijn prijzen uit te reiken, zich dit zullen aanschaffen.

De Uitgever vertrouwd, dat het werk zich zelve genoeg aanbeveelt, en het derhalve onnoodig is daarover verder uit te weiden; hij beveelt deze onderneming het Nederlandsch publiek minzaam aan, vertrouwende, dat eene algemeene deelneming, welke ééne oplage van

TWAALF DUIZEND EXEMPLAREN

maar al te zeer vereischt, hem, voor de moeite en kosten aan de vervaardiging van dit boek verbonden, zal schadeloos stellen.

Een nieuw Prentenboek onder anderen titel, doch van dezelfde zamenstellers en van gelijke dikte en prijs, is ter perse, en zal binnen weinige maanden gereed zijn; de koopers van dit, verbinden zich ook voor het eerstvolgende.

's Gravenhage, 1847.

K. FUHRI.

Marktprijzen.

Nijmegen, 18 october 1847.

Tarwe vond tot zeer verlaagde prijzen weinig kooplust; *Hooglandsche* was schaarsch en daarvoor werd f 13 besteed; *Inlandsche* en *Cleefsche* f 11 à f 12. — *Rogge* tot vorige prijzen slepende afgegaan, van f 7 à f 8.20 — *Gerst* begeerd: f 6 à f 6.25. — *Boekweit* als voren: f 7 à f 7.75 — *Haver* in één doen: f 2.75 à f 2. — *Erwten* begeerd: *Groene* f 13, *Graauwe* f 11 à f 12.50, *Witte* f 10 à f 11.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 19 Oct. 1 El 3 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev. 9 D.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.